

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Педагогіка (зі змістовим модулем «Психологія»)
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Класичний фаховий коледж Сумського державного університету
Розробник(и)	Шульга Тетяна Вікторівна, кандидат педагогічних наук, Бібік Юлія Володимирівна, викладачі Класичного фахового коледжу Сумського державного університету
Рівень вищої освіти	Початковий рівень (короткий цикл) НРК України – 5 рівень; FQ-EHEA – короткий цикл; QF-LLL – 5 рівень
Семестр вивчення навчальної дисципліни	16 тижнів протягом 2-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг навчальної дисципліни становить 5 кредитів ЄКТС, 150 годин, з яких 48 годин становить контактна робота з викладачем (32 години лекцій, 16 годин практичних занять), 102 години становить самостійна робота
Мова(и) викладання	Українською мовою
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна циклу професійної підготовки за спеціальністю
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови відсутні
Додаткові умови	Одночасно мають бути вивчені: «Вступ до спеціальності (зі змістовим модулем «Історія фізичної культури»)»
Обмеження	Обмеження відсутні
3. Мета навчальної дисципліни	
Метою навчальної дисципліни є формування здатності вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів педагогічної науки; озброєння студентів ґрунтовними знанням теоретичних основ сучасної педагогіки.	
4. Зміст навчальної дисципліни	
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІКИ. ТЕОРІЯ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ Тема 1. Педагогіка як наука. Основні категорії педагогіки	

Предмет педагогіки. Основні педагогічні категорії. Виховання. Освіта. Навчання. Система педагогічних наук. Міжпредметні зв'язки педагогіки.

Тема 2. Загальна характеристика логіки і методів науково-педагогічного дослідження

Метод науково-педагогічного дослідження. Методика дослідження. Метод педагогічного спостереження. Бесіда, інтерв'ю. Психолого-педагогічний експеримент. Вивчення продуктів діяльності. Соціологічні методи дослідження. Соціометрія. Тестування, проєктивні методи. Математичні методи. Логіка (етапи) психолого-педагогічного дослідження.

Тема 3. Проблеми розвитку особистості та їх значення для виховання

Внутрішні суперечності як рушійні сили розвитку. Вікові періоди розвитку особистості. Віковий період. Вікова криза. Перші стадії раннього дитинства. Ранній дитячий вік. Психічні процеси. Відчуття. Сприймання. Увага. Пам'ять. Уява. Переддошкільний вік. Дошкільний вік. Молодший шкільний вік. Підлітковий вік. Юнацький вік. Індивідуальні особливості учнів.

Тема 4. Колектив

Види та функції колективу. Сутність, зміст, функції виховного колективу. Діалектика розвитку колективу. Чинники розвитку колективу. Актив. Органи самоврядування. Учніське самоврядування в школі та класі. Формальні та неформальні групи. Дитячі та юнацькі громадські організації. Неформальний молодіжний рух. Класний керівник. Програма вивчення і структура характеристики класного колективу.

Змістовий модуль 2.

ВИХОВАННЯ ТА МЕТОДИКА ВИХОВНОГО ВПЛИВУ

Тема 5. Процес виховання, його структура і рушійні сили

Виховання. Структура процесу виховання. Мета і завдання виховання. Види виховання. Методи, прийоми і засоби виховання. Методи формування свідомості особистості. Бесіда. Лекція. Дискусійні методи. Переконавання, навіювання, метод прикладу.

Тема 6. Методи організації діяльності, спілкування та формування досвіду суспільної поведінки

Педагогічна вимога. Громадська думка. Методи вправ і привчання. Метод прогнозування. Створення виховуючих ситуацій.

Тема 7. Методи стимулювання діяльності й поведінки

Гра. Змагання. Заохочення. Покарання. Методи самовиховання. Самопізнання. Здібності. Самоосвіта. Самоставлення. Саморегуляція. Генетико-моделюючий метод виховання.

Тема 8. Специфіка організації виховної роботи

Педагогічні умови використання методів виховання. Позанавчальна виховна робота. Форми виховної роботи. Колективні творчі справи. Колективне планування виховної роботи. Позашкільні заклади в системі освіти і виховання. Ефективність виховання. Вихованість. Рівень вихованості. Принципи, шляхи і засоби перевиховання. Етапи «моральної хвороби». Згуртування колективу. Сім'я як соціально-педагогічне середовище.

Змістовий модуль 3.

ДИДАКТИКА ЯК ГАЛУЗЬ ПЕДАГОГІКИ

Тема 9. Дидактика як галузь педагогіки, її виникнення і розвиток

Історичний екскурс. Зв'язок дидактики з іншими науками. Категорії дидактики. Загальна характеристика змісту освіти. Засоби підвищення ефективності діяльності системи освіти.

Тема 10. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

Методи навчання та їх класифікація. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності. Наочні методи навчання. Практичні методи навчання. Практичні роботи. Графічні роботи. Дослідні роботи. Наукова складова в діяльності педагога. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності. Методика CASE. Загальні вимоги щодо оптимального поєднання методів навчання. Засоби навчання. Проблемна ситуація як умова пізнавальної активності учнів. Класифікація методів проблемно-розвиваючого навчання. Способи та умови застосування методів проблемно-розвиваючого навчання. Організаційні форми навчання. Урок — основна форма організації навчання. Аналіз уроку. Аналіз виховного заходу.

Тема 11. Педагогічна комунікація. Вирішення конфліктних ситуацій в освітньому середовищі

Сутність, функції педагогічної комунікації. Сутність, функції педагогічної комунікації. Розвиток педагогічної комунікації. Конфлікти в освітньому закладі. Медіація в сучасній системі освіти.

Змістовий модуль 4.**ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ****Тема 12. Емоційно-вольова сфера та індивідуально-психологічні особливості особистості**

Загальні положення щодо психічних феноменів, таких як емоції, почуття, воля, темперамент, характер, здібності. Відмінність між емоціями і почуттями, форми переживань і основні емоційні стани, різновиди експресії переживань. Особливості вольової регуляції, вольовий акт і його структура, вольові якості особистості. Типи темпераменту і їх відмінності. Структура характеру та види характеру, структура здібностей та особливості врахування цих індивідуально-психологічних відмінностей у професійній діяльності і особистому житті.

Тема 13. Психологічні засади теорії спорту

Системні принципи у психології спорту. Мистецтво психічної регуляції поведінки. Критерії мистецтва “володіти собою”. Психологічні засади психомоторної майстерності.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1.	Знати різноманіття відомостей про предмет, завдання, категорії, етапи розвитку та джерела педагогіки, систему педагогічних наук, методи, елементи та послідовність етапів науково-педагогічного дослідження.
РН 2.	Розрізняти та описувати фактори та рушійні сили розвитку й формування особистості; описувати компоненти змісту освіти, знати нормативні документи, у яких його відображено.
РН2.	Розуміти сутність і структуру процесів навчання й виховання; принципи, методи, засоби, організаційні форми, навчання й виховання; особливості оцінювання навчальних досягнень учнів, теоретичні засади управління освітнім закладом та планування його діяльності.
РН 3.	Аналізувати базові педагогічні поняття; передбачати результати позитивного і негативного впливу біологічних, соціальних, культурологічних та інших чинників на розвиток особистості; з'ясувати рушійні сили процесів навчання і виховання, виявляти зв'язки між складниками цих процесів.
РН 4.	Вміти проєктувати реалізацію методів навчання й виховання в заданих педагогічних ситуаціях; обґрунтовувати вибір різних видів, форм і методів перевірки результатів навчання й виховання; диференціювати рівні навчальних досягнень і вихованості учнів за встановленими критеріями; здійснювати системний аналіз концептуальних положень навчання й виховання.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

ПРН 1.	Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією, дотримуватися етики ділового спілкування.
ПРН 2.	Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

ПРН 3.	Знати та розуміти спортивну термінологію сучасного розвитку фізичної культури і спорту.
ПРН 7.	Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і фізичного виховання людини.
ПРН 9.	Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
ПРН 10.	Визначати та здійснювати контроль фізичного та психоемоційного стану організму до, під час та після занять фізичною культурою і спортом.
7. Види навчальних занять та навчальної діяльності	
7.1 Види навчальних занять	
Змістовий модуль 1.	
ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІКИ. ТЕОРІЯ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ	
Тема 1. Педагогіка як наука. Основні категорії педагогіки	
Л 1.	Предмет педагогіки. Основні педагогічні категорії. Виховання. Освіта. Навчання. Система педагогічних наук. Міжпредметні зв'язки педагогіки.
Тема 2. Загальна характеристика логіки і методів науково-педагогічного дослідження	
Л 2.	Метод науково-педагогічного дослідження. Методика дослідження. Метод педагогічного спостереження. Бесіда, інтерв'ю. Психолого-педагогічний експеримент. Соціологічні методи дослідження. Тестування, проєктивні методи. Математичні методи. Логіка (етапи) психолого-педагогічного дослідження.
ПЗ 1.	Вивчення продуктів діяльності. Соціометрія.
Тема 3. Проблеми розвитку особистості та їх значення для виховання	
Л 3.	Внутрішні суперечності як рушійні сили розвитку. Вікові періоди розвитку особистості. Віковий період. Вікова криза.
ПЗ 2.	Вивчення індивідуальних особливостей учнів.
Тема 4. Колектив	
Л 4.	Види та функції колективу. Сутність, зміст, функції виховного колективу. Діалектика розвитку колективу. Чинники розвитку колективу. Класний керівник. Програма вивчення і структура характеристики класного колективу.
ПЗ 3.	Актив. Органи самоврядування. Учніське самоврядування в школі та класі.
Змістовий модуль 2.	
ВИХОВАННЯ ТА МЕТОДИКА ВИХОВНОГО ВПЛИВУ	
Тема 5. Процес виховання, його структура і рушійні сили	
Л 5.	Виховання. Структура процесу виховання. Мета і завдання виховання. Види виховання. Методи, прийоми і засоби виховання. Методи формування свідомості особистості. Бесіда. Лекція. Дискусійні методи. Переконавання, навіювання, метод прикладу.

ПЗ 4.	Аналіз структури плану виховної роботи освітнього закладу.
Тема 6. Методи організації діяльності, спілкування та формування досвіду суспільної поведінки	
Л 6.	Педагогічна вимога. Громадська думка. Методи вправ і привчання. Метод прогнозування. Створення виховуючих ситуацій.
Тема 7. Методи стимулювання діяльності й поведінки	
Л 7.	Гра. Змагання. Заохочення. Покарання. Методи самовиховання. Самопізнання. Здібності. Самоосвіта. Самоставлення. Саморегуляція. Генетико-моделюючий метод виховання.
Тема 8. Специфіка організації виховної роботи	
Л 8.	Педагогічні умови використання методів виховання. Позакласна виховна робота. Форми виховної роботи. Колективні творчі справи (КТС). Колективне планування виховної роботи. Позашкільні заклади в системі освіти і виховання. Оцінювання ефективності виховного процесу.
ПЗ 5.	Згуртування колективу.
Змістовий модуль 3. ДИДАКТИКА ЯК ГАЛУЗЬ ПЕДАГОГІКИ	
Тема 9. Дидактика як галузь педагогіки, її виникнення і розвиток.	
Л 9.	Категорії дидактики. Загальна характеристика змісту освіти.
Тема 10. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.	
Л 10.	Методи навчання та їх класифікація.
ПЗ 6.	Практичні методи навчання. Методика проведення практичного заняття.
ПЗ 7.	Дослідні роботи. Наукова складова в діяльності педагога.
Л 11.	Організаційні форми навчання. Засоби навчання.
ПЗ 8.	Аналіз уроку. Аналіз виховного заходу.
Тема 11. Організація педагогічної комунікації	
Л 12	Педагогічна комунікація. Вирішення конфліктних ситуацій.
Змістовий модуль 4. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Тема 12. Емоційно-вольова сфера та індивідуально-психологічні особливості особистості	
Л 13.	Емоції і почуття. Воля. Темперамент та характер як індивідуальні характеристики особистості.
Тема 13. Психологічні засади теорії спорту	
Л 14.	Психологічні засади теорії спорту. Системні принципи у психології спорт.
Л 15.	Психологічне підготування спортсмена.

Л 16.	Психологічні засади психомоторної майстерності. Мистецтво психічної регуляції поведінки. Розвиток психомоторики.	
7.2 Види навчальної діяльності		
НД 1.	Підготовка до лекції.	
НД 2.	Підготовка до тестування.	
НД 3.	Виконання завдань на практичних заняттях.	
НД 4.	Аналіз власної навчальної діяльності (рефлексія).	
8. Методи викладання, навчання		
Дисципліна передбачає навчання через:		
МН 1.	Інтерактивні лекції.	
МН 2.	Проблемні лекції.	
МН 3.	Практичні заняття.	
МН 4.	Мобільне навчання (m-learning).	
МН 5.	Змішане навчання (blended-learning).	
<p>Лекції надають студентам теоретичну основу загальної педагогіки та психології, що є основою для самостійного навчання здобувачів вищої освіти. Лекції доповнюються практичними заняттями, які надають студентам можливість застосовувати теоретичні знання на практичних прикладах. Гнучкість, доступність та персоніфікація навчання забезпечується m-learning з використанням мобільних пристроїв. Навчання через blended-learning з використанням LMS MOODLE, в межах якого студент здобуває знання як очно, так і самостійно он-лайн, дозволяє створити комфортне освітнє цифрове середовище та забезпечити індивідуальну траєкторію навчання.</p>		
9. Методи та критерії оцінювання		
9.1. Критерії оцінювання		
Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	90-100
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	82-89
В загальному правильна робота з певною кількістю помилок		74-81
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	64-73
Виконання задовольняє мінімальні критерії		60-63
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	35-59
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни		0-34

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

За дисципліною передбачені наступні методи поточного формативного оцінювання: опитування студента на практичному занятті та усні коментарі викладача за його результатами, настанови викладача в процесі підготовки до виконання тестових завдань, оцінювання поточного тестування.

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

Методи оцінювання:

М 1. Опитування.

М 2. Тестовий контроль.

М 3. Практична перевірка.

М 4. Метод самооцінки.

В особливих ситуаціях робота може бути виконана дистанційно в системі дистанційного навчання Класичного фахового коледжу Сумського державного університету – LMS MOODLE.

Форма підсумкового контролю: 2 семестр – залік.

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН 1. Мультимедіа.

ЗН 2. Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, онлайн-опитування).

ЗН 3. Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі.

ЗН 4. Графічні засоби: схеми, малюнки.

ЗН 5. Педагогічні ігри.

ЗН 6. Сервіс для проведення відеоконференцій та онлайн-зустрічей: Zoom, Meet.

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література

1. Анєнкова І. П., Байдан М. А., Горчакова О. А., Руссол В. М. Педагогіка. Навчальний посібник / І. П. Анєнкова, М. А. Байдан, О. А. Горчакова, В. М. Руссол : Львів : "Новий Світ 2000", 2020. 567 с.
2. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гіренко, С.М. Бойко, М.О. Котелюх, П.Д. Червоний, О.В. Медведєва; за заг. ред. О.І. Федоренко. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.
3. Олійник Н.А., Войтенко С.М. Психологічні особливості спортивної діяльності: Монографія. Вінниця: ВНАУ, 2020. 240 с.
4. Казанічер О. С. Шкільна освіта в різних країн світу. Х.: ВГ «Основа», 2019. 96 с.

Допоміжна література

1. Бондар В. Дидактика : підручник. Київ : Либідь. 2005. 264 с.
2. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. К. : Академвидав. 2012. 616 с.
3. Кузьмінський А. І. Педагогіка : підручник. К. : Знання, 2007. 447 с.

	<p>4. Левківський М.В. Історія педагогіки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2011. 188 с.</p> <p>5. Ягупов В. В. Педагогіка : навч. посіб. К. : Либідь. 2003. 560 с. Волошина В., Скрипченко О., Долинська Л. та ін. Загальна психологія. Підручник. К.: "А.П.Н.", 2005. 468 с.</p> <p>6. Максименко С.Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія: Навч. посібник. - К.: МАУП, 2000. 256с.</p>
<p>Інформаційні ресурси в Інтернеті</p>	<p>1. Педагогіка («Психологія»): [дистанційний курс для студентів спеціальності 017. Фізична культура і спорт освітньо-професійної програми «Фізична культура і спорт»].</p> <p>2. Максимюк С.П. Педагогіка: навч. посіб. URL: https://4vpuppo.org.ua/download/metod_probl/pedagogika.pdf.</p> <p>3. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. URL: http://odnorobivka.edu.kh.ua/Files/downloads/Fitsula_M_M_-_Pedagogika_Alma-mater_-_2002.pdf.</p> <p>4. Конвенція про права дитини (1989). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021</p>